

MC
111.665

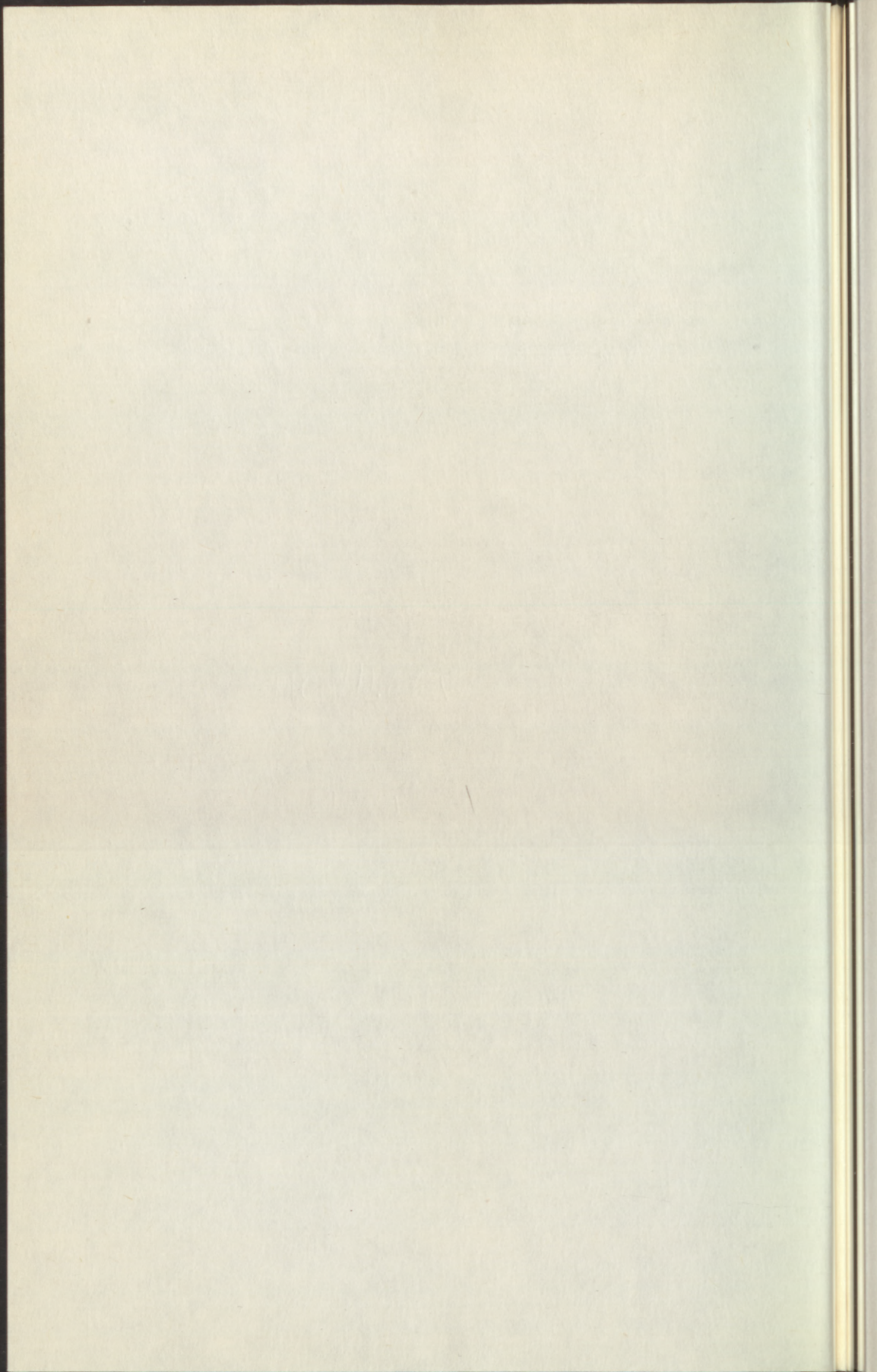
UTASSY JÓZSEF

REZEDA-
Á L O M

Gyermekversek: gyermekeknek és felnőtteknek. Minden versszeretőnek. Jelenkori líránk egyik legkiemelkedőbb alakja Utassy József most a gyermekkor, az emlékezés tájait járva úgy rendezte négy évszakfejezetbe zömében új verseit, hogy azokból a költő eszmélésének kezdeteire, az életét meghatározó élmények gyermekkori rétegeire, a személyiség alakulásának gyermek- és ifjúkori meghatározó motívumaira láthatunk. Utassy versvilága nem a gyakran gügyögő gyermekversek világa: dús képisége, érzelmekkel gazdagon átszótt gondolatisága különleges esztétikai élmény minden korú és rangú olvasója számára. A könyv az önvizsgálat könyve is: Utassy az emlékek számbavételének idejében...

UTASSY JÓZSEF / REZEDA-ÁLOM

UTASSY JÓZSEF

REZEDA-
Á L O M

DEBRECEN, 1991

© UTASSY JÓZSEF

E könyv megjelenését a Művelődési és
Közoktatási Minisztérium anyagilag támogatta

MC M. 665

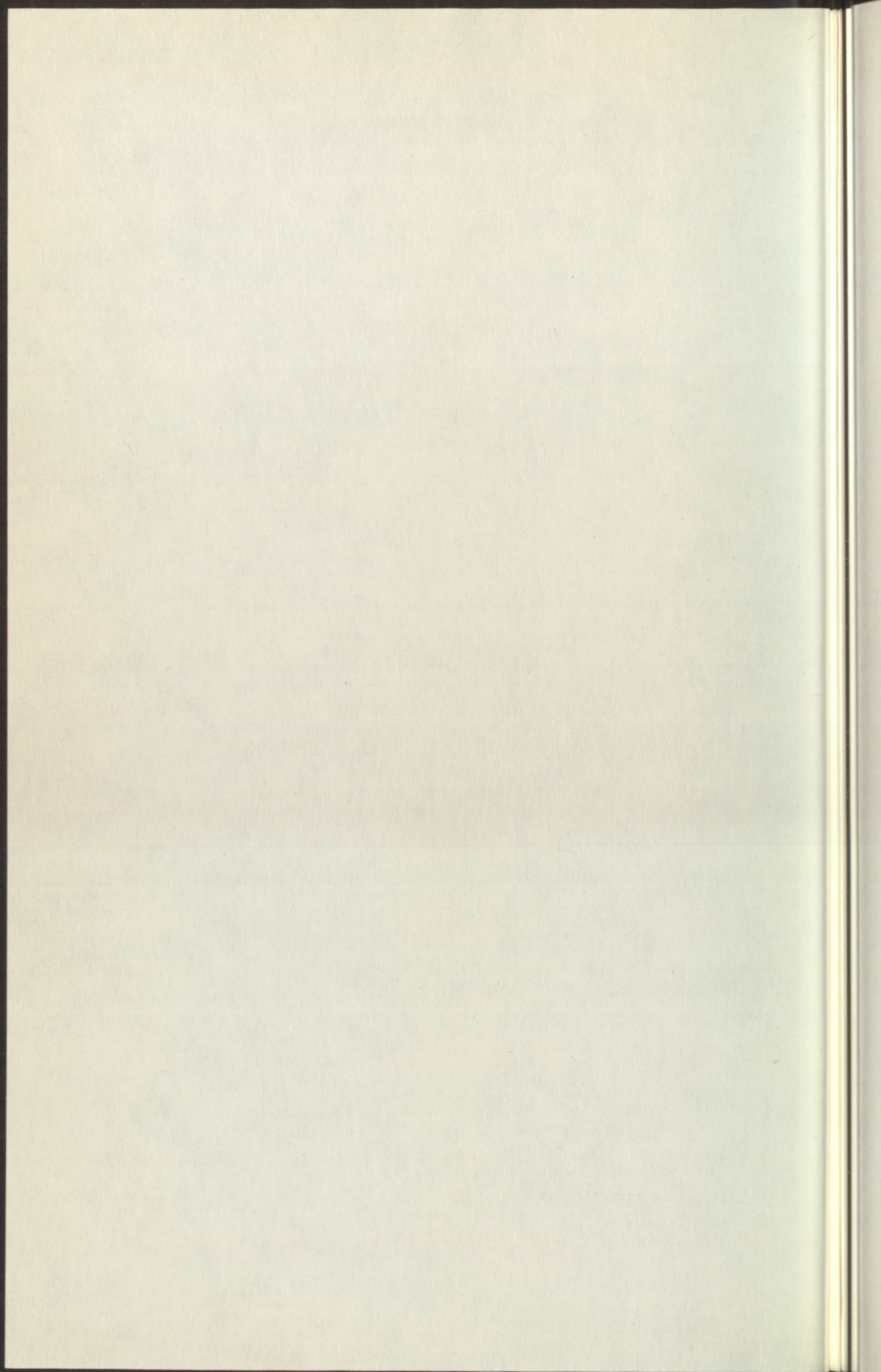

1991

REZEDA-ÁLOM

TOMBOL
A
TAVASZ

Kora tavasz

Föllázad a víz éjszaka
csörömpöl a tél ablaka
inal a hó s hajnalba már
zöld aknára lép a madár

Kilőtt harckocsik a sziklák
napsugár-sorozat ropog
emelt fővel és mezítláb
szeretőmhöz gyalogolok

Márciusra

Lomhul a hó. Márciusra
buborékokat fú a föld:
kupolát a tücsöklukra,
kupolát a tücsöklukra.

Gyújtózsínór minden gyökér:
rügy robban, reped a göröngy,
s fakad a fű, szakad a fény,
fakad a fű, szakad a fény.

Hurrá

Szaladj, ha akarod látni, fuss!
Kitört a fák forradalma!
Szaval a száműzött Március!
Jégkirályt lincsel a Tarna!

Március! Március! Március!
Lángok a barackfaágon!
Láng, lobogó lila láng! Fiúk,
dobjuk rá a nagykabátom!

Március, gyönyörű március!
Szeretlek százezer éve!
Ki merne utadba állni?! Fuss!
Március, szerelmem: éj be!

Tombol a tavasz

Szélben és fényben
tenger hóvirág tüntet
az erdőszélen.

Nyit a tőzike.
Meg-megszagolja szirmát:
szarvas, őzike.

Füzek, fényesek,
szeleburdiak, barnák
ontják a barkát.

Tán el se hinnéd:
megfutamították a
telet a cinkék!

Hólé szivárog.
Hódítják a füvek az
egész világot.

Árad a Tarna.
Gallyat sodor, feketét.
Gyors vize barna.

Vén cinkos a Nap.
Kirajzanak a fényre
férgesek, bogarak.

Csupa gólyahír,
csupa kökőrcsin a rét:
némát szóra bír!

Szántanak, vetnek.
Kankalin-koszorút kap,
Krisztus, keresztet.

Dongók, ödöngők
dörmögnek a virágnak
tavaszköszöntőt.

Méhkas a meggyes.
Nem figyel a kisdíák:
egyest kap, egyest.

De gyűjti pénzét,
s a moziba beváltja:
Király Iréncét!

Tombol a tavasz.
Ám a magvak szívében
irdatlan csönd van.

Micsoda évszak

Zöldül az árok
porzik az út
harsog a topolyafa
szól a kakukk

Füstliliom nyit
pernye havaz
pattog aranylik
hamvad a gaz

Távvezetékek
húrjait egy
csöpp síheder szél
pengeti meg

Habzik a fürtös
orgonalomb
fényzuhogásban
túr a vakond

Vedlik a vén puli
dolga csupán
nézni a gyapjas
felleg után

Héja kereng fönn
percek alatt
megrohamozza a
fecskecsapat

Elnyeled őket
fényteli ég
összenevetnek a
szőke csibék

Micsoda évszak
még a magas
drótkerítésen is
úr a kakas

Sárgarigófüty
cinke-öröm
pók-szerелеm a
függönyökön

Dália jázmin
petrezselyem
illata hál a
kedvesemen

Élni szeretnék
Élni Igen
Emberül élni
végre hiszen

azt se tudom hogy
(élve talán?)
hova temették
édesapám

kit nem a rák, nem:
FEGYVER ÖLT MEG
árva maradtam
s anyám özvegy

És belereszket
majdnem elájul
ha a suhanc szél
blúza alá nyúl

Feslő fák erejére

Tüzek szállodái már a kertek,
ragyogás ráz eget, földet, folyót.
Kikeleti ágablakok nyílnak,
piros rügyek, becsavart lobogók.

Én, amíg a remény ága renget,
tüzek tüze, márciusi gyermek,
a feslő fák erejére mondom:
győzni kell a gyöngyös gyökereknek!

Szerelemhajnal

Te fölkelő- nap-arcú!
Hajadba hálni jár az éj.

Te tavirózsa-kedvű!
Szép vagy. Beúszom érted.

Csurog a fény majd rólam!
Körülcso boglak: nyílj ki.

Virradó Szerelmem!

Fejemet lehajtom:
koronázz meg engem.

Viktória

engem veled
téged velem
kitüntetett a szerelem
kitüntetett a szerelem

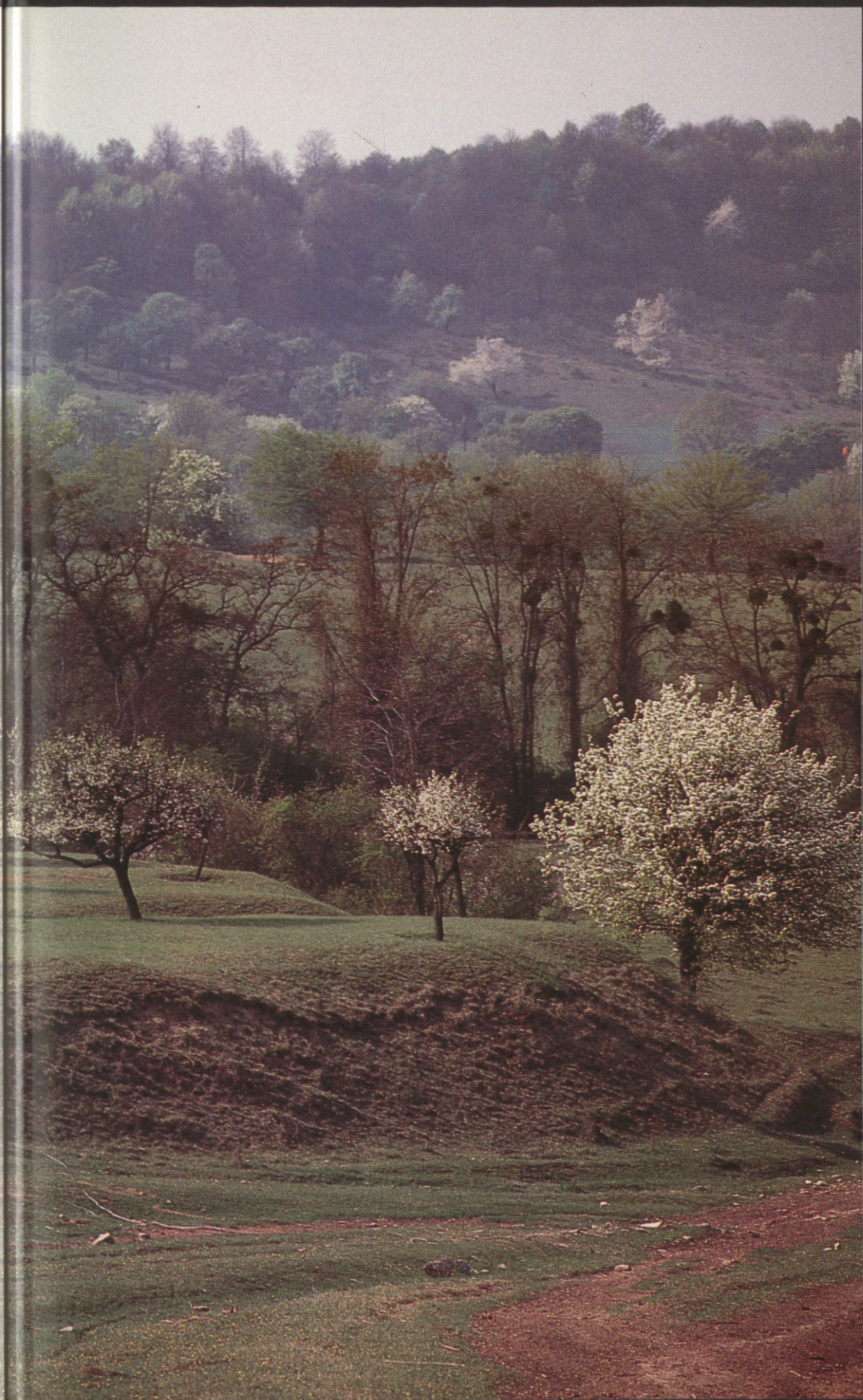
bimm-bamm bimm-balabamm bimm-bamm
bimm-bamm bimm-balabamm bimm-bamm

ezen a hosszú betűvert soron te lépdelsz
ezen pedig — mindig mellédszegődve — én

bimm-bamm bimm-balabamm: piros!
bimm-bamm bimm-balabamm: hogy zúg!

leng! bong! jaj csupa hang!
virágvasárnapi harang
a szoknyád.

IMÁDLAK

Termékeny éj

Virágporos szél jár a kertben.
Szeretkezik vele a mák.
Sziromszoknyája földre lebben,
s magát megadva, önfeledten

hajlongja át az éjszakát.

Nagy éjszaka van

Nagy éjszaka van, telehold.
Alatta járnak a párok.
Hogy édesebb legyen csókjuk:
nekik én harmonikázok,
nekik én harmonikázok.

Nyílnak az ablakok sorra.
Most illik ám hallgatózni!
Dicsérik is muzsikámat:
„Szépen húzod, Vadász Józsi,
szépen húzod, Vadász Józsi!”

Diridon

Hangya bizsergeti, oly parázna:
diridon-dondiri-diridon!
Ím, darazsat fog éjszakára,
zúgdos a kandzsi tök virága,
cinkosa ciklámen, liliom.

Nőktől karcsú az alkonyat ma:
diridon-dondiri-diridon!
Kis ugrabugra mellük labda,
sétás, estike combjuk csapda,
liliomcsapda, tűzliliom.

Dondiri-diridon-dondiri:
ki-ki a párját hogy viszi!
Diridon-dondiri-diridon:
szív dobog át a fahídon.

Tüzem, lobogóm!

Lobog tulipán szoknyád,
leng liliomláng sálád,
szikrás szél fúj, s lobot vet
hajad is: csupa láng vagy!

Élek-halok a fényért,
égj hát, gyönyörúm, lángolj!
Tüzem, lobogóm vagy már.
Lobbantsd rám, ifjúságom!

Kikeleték

Havazz,
tavasz!

Te
pelyhes pünkösdi
tél!

Kakukkszavas!

Mint a világ:
fölfegyverezve minden ág!

Avass
katonáddá
Tavasz!

Örökzöld Földem!

Májusom!

Cigány Virágárusom!

Cigány kikelet

Lina, Szabina, Nánika
combja fekete tátika.

De nálam ám a kék bibe!
Lengünk. Lilán a semmibe.

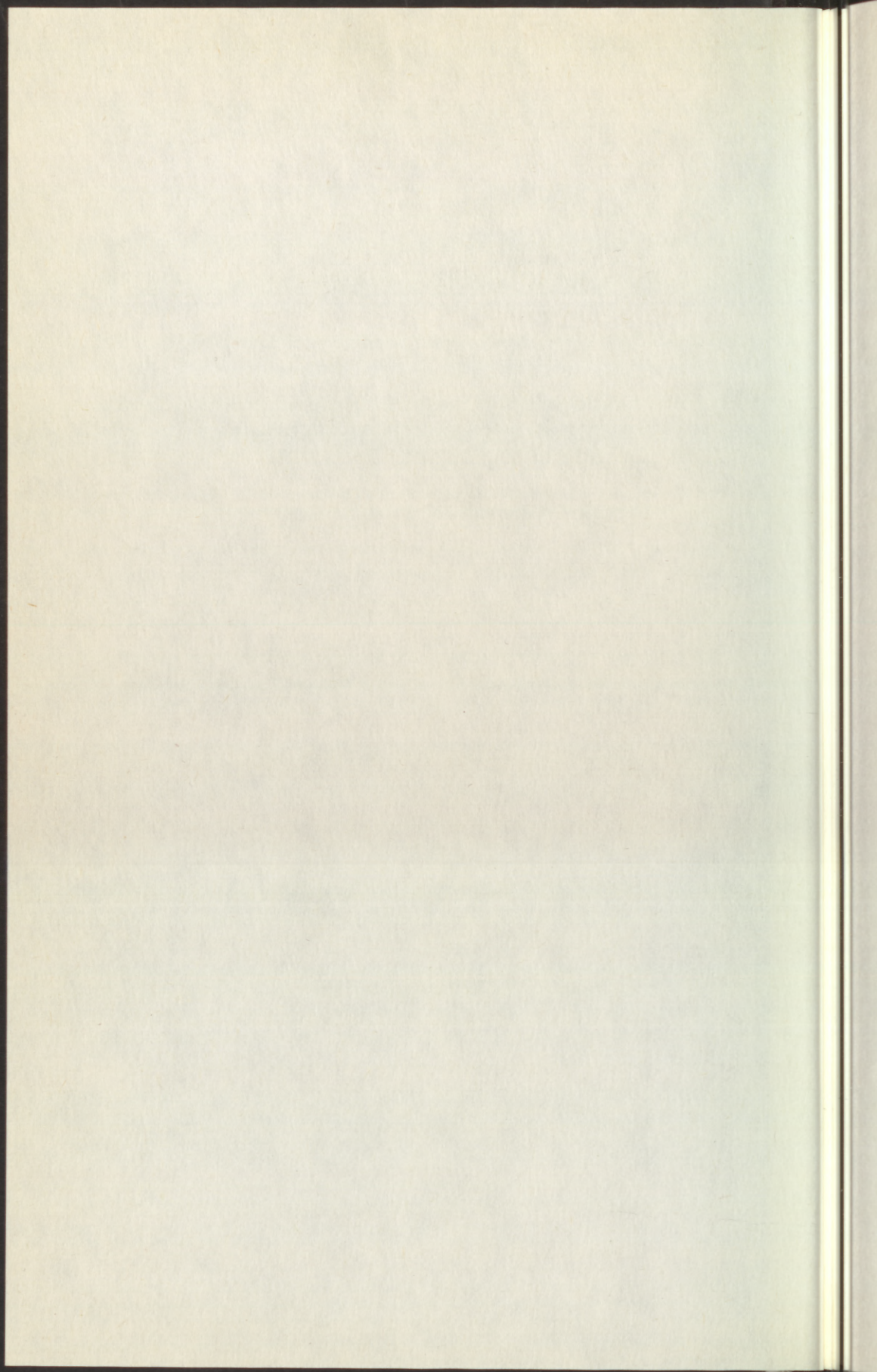
Hófehérke

Tudom is én már: ki volt, ki nem volt!
Mintha mesében, minden úgy történt.
Még szoknyája is hol volt, hol nem volt.
Ragyogtuk egymást: virág, verőfény.

Csemete férfi voltam még, diák.
De már a csókja szárba szökkenett,
ha elkapott a kikeleti vágy.

Gyere világgá — sírta —, szöktess meg!
Mondom, mese volt. Pedig megtörtént.

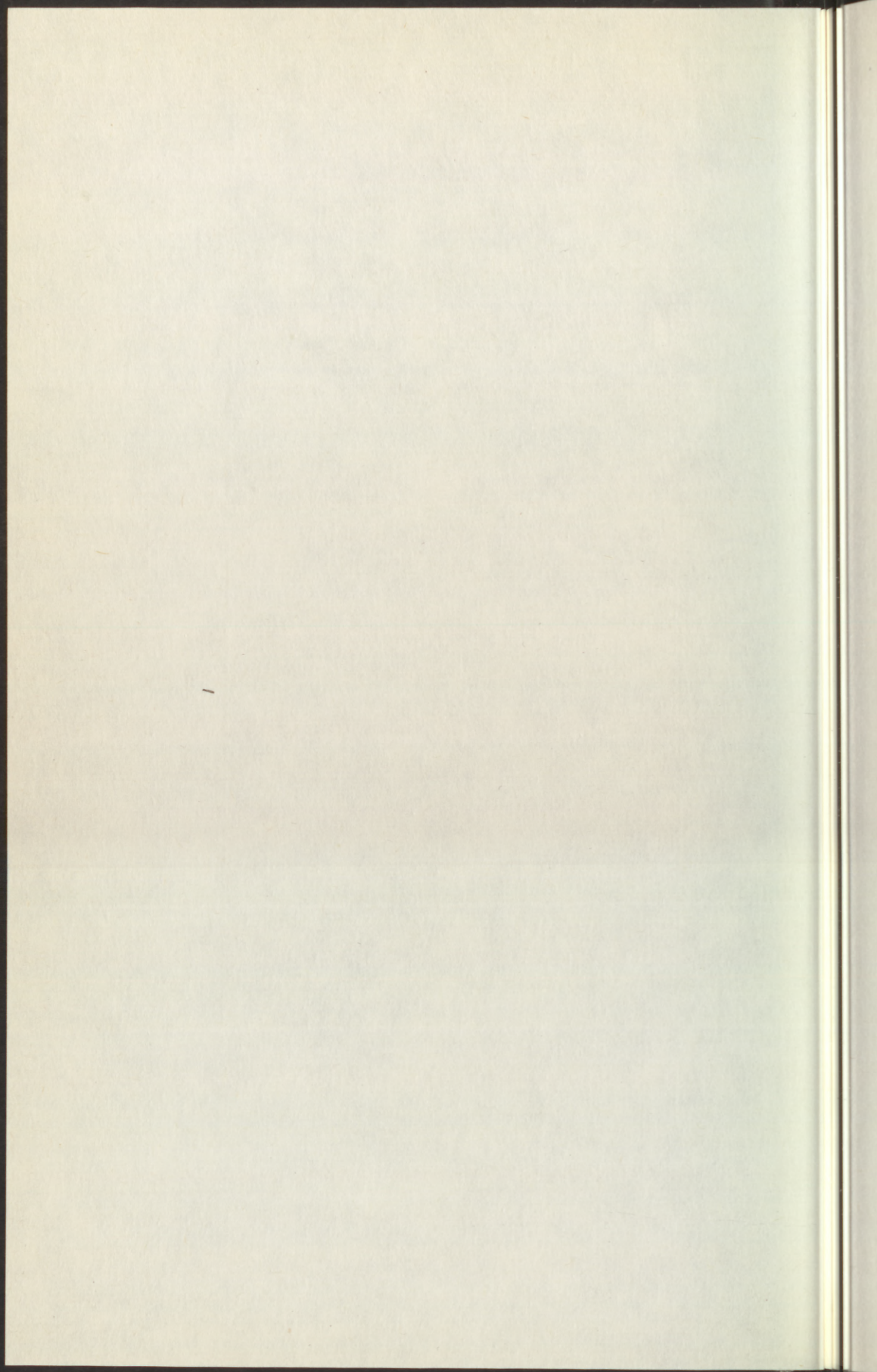
Később jöttek is érte a törpék.

REZEDA-ÁLOM

REZSEG
A
LEVÉGŐ

Napkeltő

Süss föl, ébredj meg, Napocska!
Téged vár a tündöklő fű,
érted sír a harmatos fa:
süss föl, ébredj meg, Napocska!

Ugorj ki ágyadból gyorsan,
kergesd el a fagyot innét:
ijesztgeti, csiklandozza
a sok dundi sárgadinnyét!

Süss ki hát, süss föl, ragyogj rám:
ébredj meg, Édes Napocskám!

Egy pillanat rögzítése

Szoknyád alá szalad a szél,
csókolja combod, térded,
s ott, ahol állsz, a járdaél
föl-föltündöklök, és egy

sereg csupaszem kis kavics
sarud körül ragyog, örül,
boldog most mind, hogy nézhet,
les a kirakatablak is,

mögötte rúzsok, krémek
tolongnak, s gondolatban
fut, fut, habosan fut feléd
egy dundi babaszappan!

Tündér ámulat vesz körül.
Egy kislány kezéből
fülig-pirult-szemérmesen
tovalibeg a léggömb.

S hogy megtorpan egy néni!
Valaha szép volt. Szőke?
Rád néz, aztán a semmibe:
maga elé tűnődve.

A hírlapos, ki tudja jól,
hol ölt ma bicska, bomba. . .
egy árva szót se szól. Figyel:
lélegzet-visszafojtva.

S a szél, a kis szoknyavadász,
diadaltól ragyogva
elsündörög. Nyomában egy
szájtáti tökmagocska.

Fákat altat a szél

Fákat altat a szél,
álmos lombú fákat.
S én most ébredek rá:

nagyon szerethetlek,
ha már a sálam is
integet utánad.

Mézarázdák

Három bocsok odúgatnak,
rengetik a cseregallyat:
brumma-brumm, vélünk tarts,
nincs jobb, mint a mézes mancs.

Hol van Medve papa kedve?
Sziklát két vállra fektetne!
Brumma-brumm, brom-brom-brom,
kirabolták barlangom.

Reng a cserfa, zeng az erdő,
fölrriad a Méhkirálynő:
zümi-zümm, zümi-zümm,
ki csámcsog ily jóízűn?

Ki veri föl rajom álmát?!
Ej, ti három mézarázdák!
Riadó, méhecskék,
oda lett a lépesméz!

Fullánkot szegezz, előre!
Cél: a három bocsok bőre!
Zümi-zümm, daganat,
csípd, szúrd, ne hagyd magadat!

Ázott bokrot szél ha rázza,
rí a három mézarázda:
brümme-brümm, brüm-brüm-brümm,
brümme-brümme brühühüm.

Úgy vakargatják magukat,
hahotáznak a vadnyulak:
maki-mak-mak, maki-mak,
drágább a méz, mint a makk!

Sziklát két vállra fektette,
megjő Medve papa kedve:
brumma-brumm, bro-ho-hom,
jöszte, három kisbarmom!

Rezeda-álom

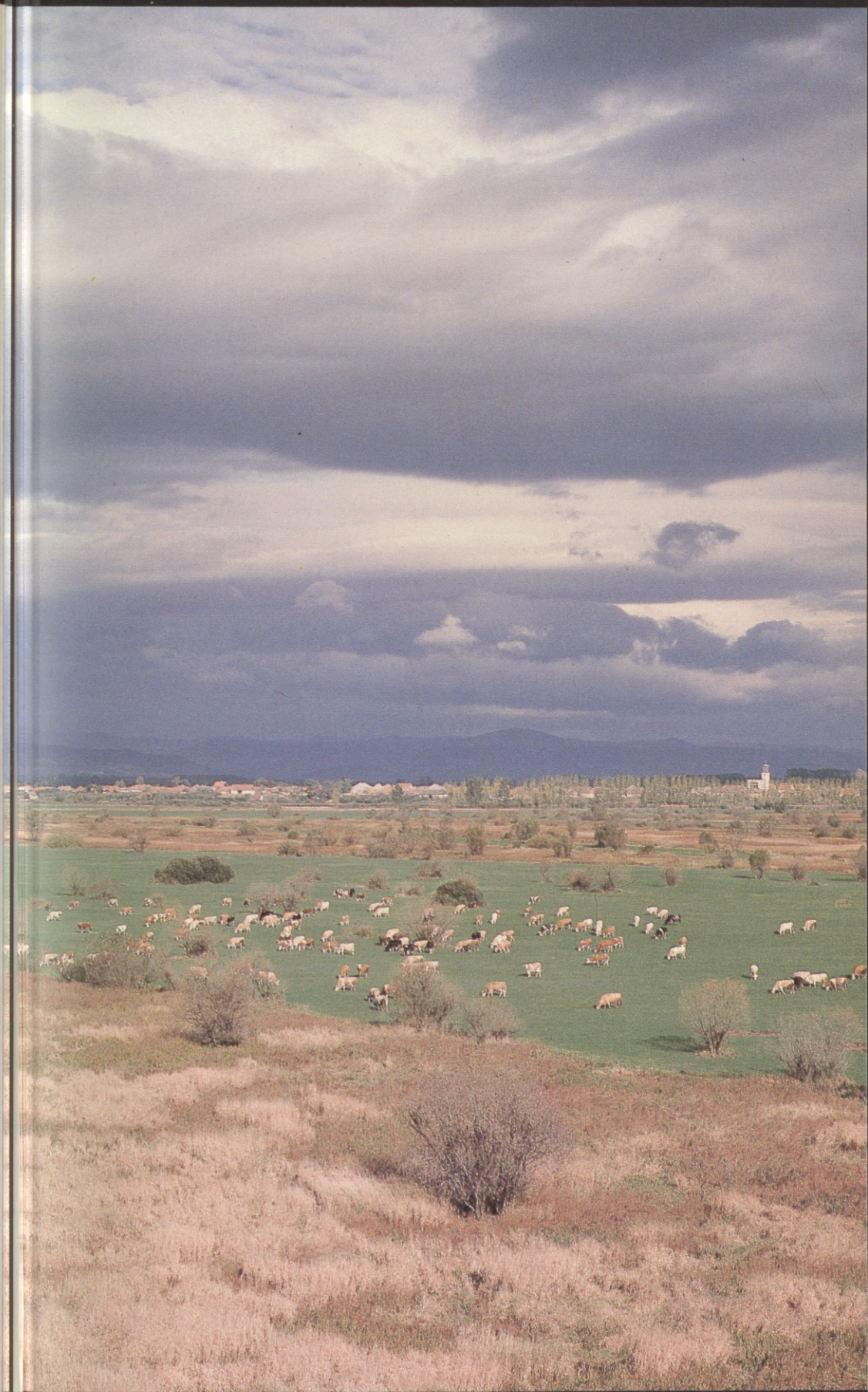
Zsong a libapást, zsong,
kék harangvirág bong,
piros szitakötőt fogtam:
megvagy, Ifjúságom!

Jaj, rezeda-álom,
remegtet halálom,
lány és tízéves az Isten,
ujjait számlálom:

Merkúr, Vénusz, Föld, Mars,
Jupiter, Szaturnusz,
Uránusz, Neptunusz, Plútó,
s tizedik a Nap: fuss!

No madárijesztő,
vigyen el a kórság,
ide azzal a kabáttal,
s irány a mennyország!

Magasan repülnek,
nyílhegyek a fecskék,
csillagokra aggatják föl
a függönyös estét.

Sereg liba élén

Ez a kisleány, aki itt koncsorog ebben a költeményben,
jókedvű rigók cimborája, fülig maszatosan is vezér.
Egy sereg liba élén jön most a dűlőúton, mezítláb,
klottgatyában, fején zöld kalap, vállán kenderostor.

A Kékes kilátója fölött piros pont már a Nap, fordított
mennyei fölkiáltójel, mert gyönyörű arany mondat az ég.
Szekerek hordják haza a homályt a határból, este lesz.

Ahol egész nap pacsirtaszárnyak verték a kék levegőget,
az ének átforrósodott helyén ott ülnek már a csillagok.

Akkora félhold süt le a mezőre, mint egy kaszasuhintás.

Vihar előtt a réten

Lenyúlt egy villám a földre,
karjába kapta a csöndet.

Szemet húnyt az ég, de látták
s beleremegtek a nyárfák.

Körben, a dombokon túl,
hét harang bronza kondul.

Sürög a szél, s a boglya
laza fonatú kontya

kibomlik lobogva-égve,
s szálanként szédül az égbe.

Tépi a lovak a hámot.
Mennydörgés. Kalap kóvályog.

Reccsen a karja egy gallynak,
s ráfeketednek a varjak.

Fűz alá futnak a lányok,
szoknyájuk suhog a szélben,

s a dombok hajlatából
utánuk ered a zápor.

Villámfényben

Bükkszenterzsébet. Nyár van.
Kék dongó zöng szobámban.

Nézem hosszan a kertet.
Lomb lobog. Levél herseg.

Az ég tintája mérgül:
vihar, zivatar készül.

Pulyka, liba, kacsa, tyúk
a mezőről hazafut.

Úton asszony néz hátra.
Villámfényben a Mátra.

Táncba szél visz levelet.
Mennydörög. És megered.

Patakparton

A Tarna-patak
homokja süt, szikrázik,
perzseli a Nap.

Idejár úszni
öt-hat fiúcska. Cingár
nyakukban csúzli.

Kézzel halásznak.
Aztán sütkéreznek, mint
réten a vásznak.

Arrább egy csokor
lány fürdik. Nagy szemektől
izzik a bokor.

Most aztán van ok:
meresztgetik a fütyköst.
Kié a nagyobb?

Sütik a krumplit.
Majd hajbakapnak. Karcsi
gyepálja Gusztit.

Valaki kiált.
Csönd lesz, nagy csönd. Elszívják
a békepipát.

A patakparton
öt-hat fiúcskát mindig
ott lel az alkony.

Rezseg a levegő

Zúg a cséplőgép.
Okádja a szalmát és
falja a kévét.

Kazal tetején
hancúrozgatunk hárman.
Nagy, szőke nyár van.

Combja kivillan,
hajlong a kévevágó
asszony bugyitlan.

És mi hasalunk,
lesünk, micskézünk hosszan
a forró porban.

Majd elinalunk.
Lopott dinnyénkről hallgat
zölden a Parlag.

Gubacs-pipából
szívjuk a bablevelet:
vad gyerekek.

S ahogy alkonyul:
ki-ki libáival a
mezőre vonul.

Pacsirták zengve
dicsérik, hisz olyan szép
a naplemente.

Egy egérlyuknál
pamutpuha macska ül:
les, fülel, úgy vár.

S messzire hangzó,
érces hangjával haza-
hív a harangszó.

Délutáni udvar

Ültem a grádicson,
hunyorogtam.

A vakító fehér
házfal hűvösén túl:
három veréb fürdött
a forró homokban.

Fönn,
a karámtetőn,
hová árnyékukat fektették a lombok,
a bádoglemezeiről felröppentek néha,
hófehér köröket írva az eperfa
fölé, a galambok.

Az istálló mellett
kis kacsák heverték,

s a forróság elől fészker alá bújva:
a sok lim-lom között csörömpölt a pulyka.

Lenn, a nyári konyhán,
amíg nézelődtem:

anyám tésztát nyújtott,
s egy régi summásdalt
dúdolgatott közben.

Mellettem,
a grádics oldalához dőlve,
fehér lavór guggolt.

Csorgott a fény belőle.

Őzek

Lopakodnak,
fülelgetnek,
meg-megállnak,
legelgetnek
őzei a rengetegnek.

Szőrük szikrás,
fülük bársony,
barnállanak
a tisztáson,
távol a világtól, távol.

Nemhiába
hord agancsot
a vezérbak,
a parancsnok:
kicsit szelíd, kicsit zsarnok.

De csupa szem,
de csupa fül,
orrcimpája
tágul, szűkül,
alig harap a friss fűből.

Bokor mögül
négy-öt gyerek
kukucskálgat:
szemük kerek,
négy-öt gombászó kisgyerek.

Ám az őzbek
szimatot kap,
horkant egyet
a csapatnak,
s máris világgá szaladnak.

Búcsút int a
nap is lassan,
s a hatalmas
alkonyatban
fénylő szemmel, tüzes arccal:

az a négy-öt
kisfiúcska
hazakullog,
hazatalpal
az óriás alkonyatban.

Ha rám ijeszt a zápor

Vállamra vetve zöld viharkabátom,
legyintek csak, ha rám ijeszt a zápor,
mert én szeretek szembeszállni a szelekkel,
hisz olyan jó, ha fényesre püfölik arcom
a rám förmedt felhők esőcsepp-öklei.

Megvirrad

Az ébredő erdő álmos fái között
közeleg a hajnal: lassan megvirrad már.

Megyek a szomszédba tejért. Megtorpanok.

Fölöttem, a sürgönyoszlopon az éhség
hexameteireit kopogja egy harkály.

Nyárutó

Hát csudaszép ez a nyár, csupa fény, csupa árny, csupa ritmus!
Berkenyebokrok alól
sárgarigózene szól.

Hangos a völgy, tele van még szilvaszedőkkel a hegyhát.
Fülledt lombok alatt
zsendül az őszibarack.

Őszül a zöld fűszál, libanyáj pepitázza a tarlót.
Vedlik az ostorom is,
száll sihederkorom is.

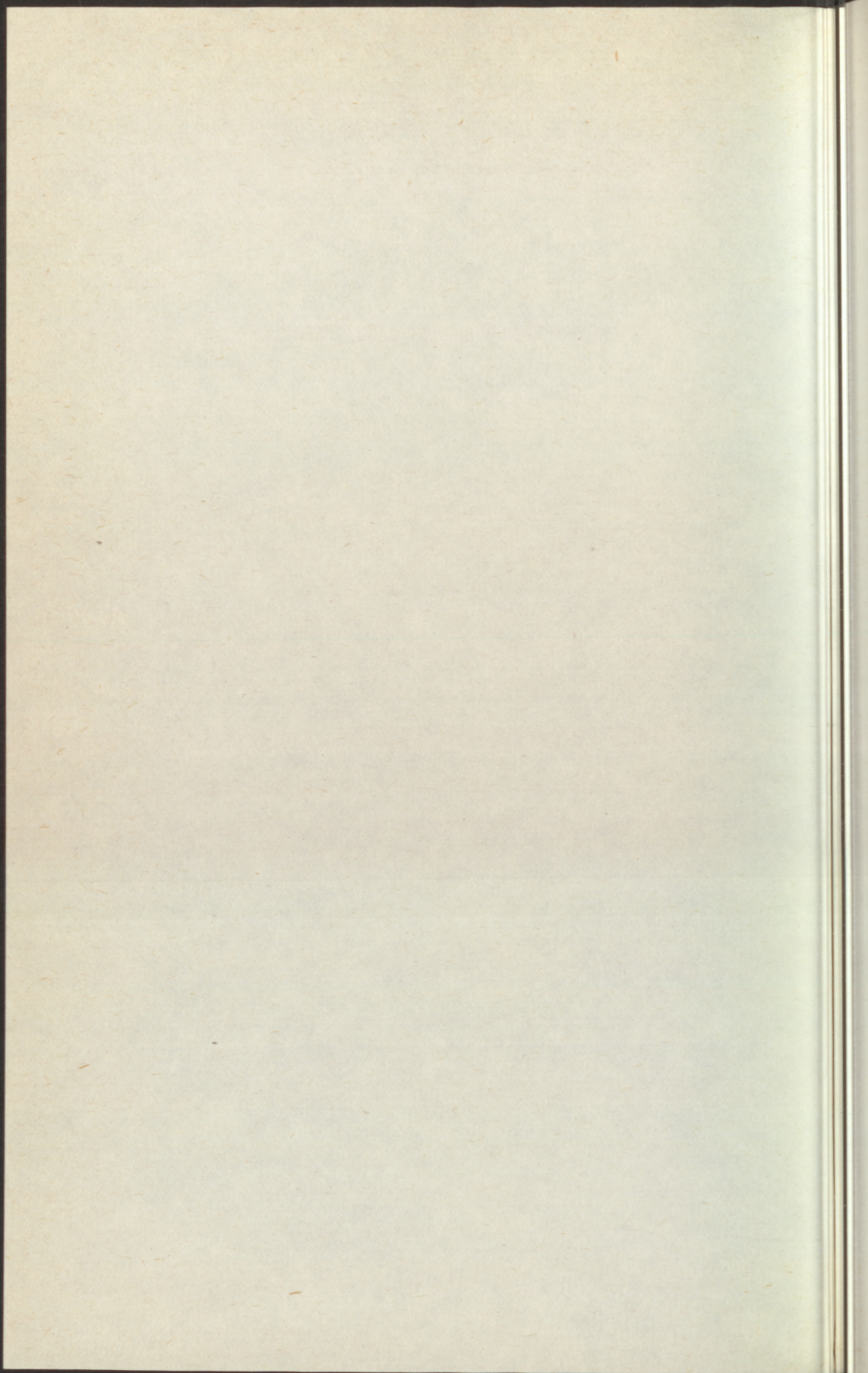
Meg-megroggyan a zsák, hazagondol már a malomból.
Szerűn tyúkjaival
szunnyad a szalmakazal.

Csönd van. Fényes csönd. Gyönyörű harkály veri mellem.
Hej, görögök, latinok!
Kopp, kipikopp, kipikopp.

REZEDA-ÁLOM

ŐSZÖK
HÚRJAIRA

Gunaram, jajgass!

Röppenj föl, fehér
gunaram, jajgass!
Magasra szállj,
te csillagtalpas!

Nézd: kipofozva
városok, falvak.
Szállj, gitárnyakú
gunaram, jajgass!

Vasvillánk, sarlónk
mind sikolyéles,
menekülj innen:
itt piros tél lesz!

Kereket old az
ördögszekér is,
anyám csomagol,
elmegyek én is.

El

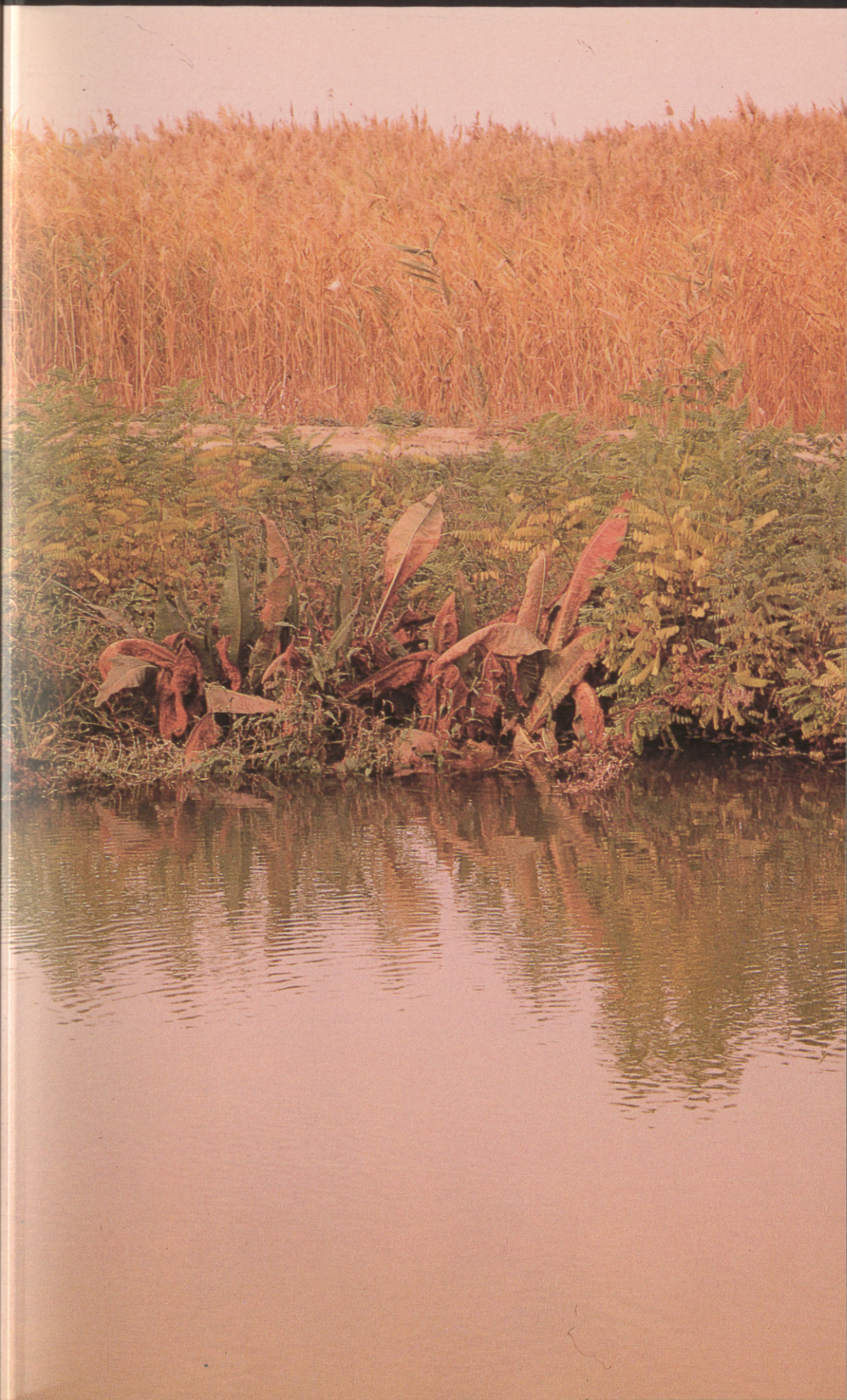
Fellegek, vadludak,
tollhullató nyárvég.
Mintás a föld: csupa
vándormadár-árnyék.

Kifosztva szívéig,
a nyár délre jajgat.
Őszt pillant a levél,
megdermed a harmat.

Hóna alatt ív leng,
kilincsel a jövő,
a hívatlan vendég,
a múltból üldöző.

Égre írom föl a
fájdalmak nagy Ó-ját,
s íme, láthatóvá
kerengik a gólyák.

Horizont-körhintán
száll a világ, forog;
fecskék, fecskék, fecskék:
szabad elektronok!

...!

Őszt pillantó szőlőszemek.
Fél a levél: postás szelek
hordják szét az idézést.

Járőr felhők hangoskodnak.
Tele a kert véresre vert
paradicsommal, virággal.

Rózsafák, kötelek, karók.
Trombita-tulipán-roncsok.
Petúnia-tárogatók.

S dér-zápolyák, zúzmara-horthyk, ...!
Micsoda forradalom, hit,
micsoda március volt itt!

Őrökzöld fenyő! én megölelek.
Egy perc, s a gesztenyék, diók
szemhéjai mind fölrepednek.

Zöld láz

Arra, hol a Tarna ered,
szállnak pillangó levelek
pirosan, sárgán.

Bokor füttyöget. Zöld lázban
remegek a rezedásban:
szeress, Devlás Lány!

Duruzsollak, darázsollak.
Kereshet már anyád: hol vagy,
bronzkori drágám?!

Kék szoknyádat ágra veted,
harangozzanak a szelek
litániát ránk.

Hálám ha van, szürke hála:
hajad ősze széna szála
míg a világ áll!

Ősök húrjaira

Az iskolába
ballag három fiúcska.
Mind csupa táska.

Szél hátán fölszáll,
és leng lassan, ezüstlőn,
leng az ökörnyál.

Az őszi tarlón,
hosszán a dűlőútnak,
levél barangol.

Ördögszekeret
kerget a puli, prüszköl
a dértől, füsttől.

Már hazagondol
a juhász: hömpölyög a
nyáj az akolból.

A jegenyéket
varjúcsapat szállja meg.
Oda az ének.

Hullnak a lombok,
hullnak, emberek halnak.
Ősz, ravatalszag.

A fürjfutású

El,
eltűnt,
eltűnt a fürjfutású,
eltűnt a fürjfutású öregasszony,
el a falumból,
el,

el, mire hazaértem.

Hogy tündököl a temető!
Bölcsők, bölcsődék távlata.

Rengess csak,
rengess,

te üregesedő
rácok tengere:

Nagymama!

Az eget nézem, a felleget,
s mintha a föld suhanna,
a Föld suhanna el veled:

Utassy Barta Zsuzsanna

Naplemente

A nap szétfeszíti térded,
s megerőszkol a halál.
Holdasul arcom, ha nézlek.
Alkonyodol, Édesanyám?!

Árnyam ijesztő nagy így is,
hátha a föld alól fénylesz?
Nyurgulhatok én már ézig,
mama, itt olyan sötét lesz:

arcom, minden sejtem elfogy,
sarlósodik, suhog sárgán,
sikolyélesre fen a szél,
s hozzádsötétülök, mama!

Várj rám.

Hazáig

Könnyű öklömet egy fuvallat
eskühöz, lassan szívemre ejti.
Kivallat, minden őszi kivallat!
S a sorsomat, mint vádat, elejti.

Kicsillagosodik a csönd, és
bogárlik felém egy távoli zöngés.
Hazáig az út fogyó holdmeredek!

Rétről a ködöt magamra húzom,
s őszben, a kertek alatt elúszón

ballagok tova, szeptemberedek.

Ahogy telnek

Ahogy telnek-múlnak az évek:
egyre árvább leszek, papa.
Egyre árvább és egyre vénebb.
Arcom: bánat kirakata.

Tudod-e, hogy túléltelek már
tíz évvel, Te Minszki Halott?!
Őszök piros lombja pereg rám:
sétáló sírköved vagyok.

Szüret után

Pihen a prés.
Mustszag bódít.
Zenél a csönd,
hallgatom.

Szőlőszem és
részeg darázs
hempereg az
udvaron.

Ősz fa

Adjatok ennek a fának nevet:
szállni tanít egy fészek éneket,
s ő tartja fölém reccsenet-kék
dómkupolád is, szúette mennyezet!

Adjatok ennek az ősz fának nevet,
ha kinek mersze van, keresztelje meg!
Nékem szavaktól üres odú a szám:
ma kaptam tőle tízezer levelet.

Már tudom, én a gyermeke voltam,
csillaggal érő s hulló gyümölcs,
kit szemmel tart a szőlőhegyoldal,
s kiért fölnyúl a nagyárnyú csősz.

Őszidő

El-elnézem,
ahogy nesztelenül
ez az öreg fa
lemeztelenül.

Törzse nyarat akar még,
de már telet kavarnak,
és hullnak rá a nagy fekete rongyok:
ejtőznek az óriás varjak.

Kár
már
mindenért,
kár,
kár.

Száll a levélhullaillat.

És holdimádó kutyák ugatnak.

Fán maradt levelek

A drága Doktor úr,
a novemberi Nap
röntgenezgeti még
beteg bordáikat.

Hátuk panaszfalán
sóhajokhoz szokott,
esőcsepp-puha ujj
kopog, kopog, kopog.

Magam varjúhodón
egy rendelőpadon
várok a leletre.

Kint fák. Itt-ott levél.
És zeng a gyászruhás
rigók rekviemje.

Gyermekkoromra mutató ujjam

Gyermekkoromra mutató ujjam
repülőtere egy messze nyárnak,
hová éberem, félig ájultan
az emlékeim visszajárnak.

Látom, katicát röptetek róla,
forog velem a világ a tarlón,
sötétlik egy pap, nyakában stóla,
levél zörög az úton, barangol.

Megyek, végén a gyászmenetnek,
mezítláb bandukolok, csendben.
Azt sem tudom, hogy kit temetnek.
Kölyökkoromat? Kicsit engem.

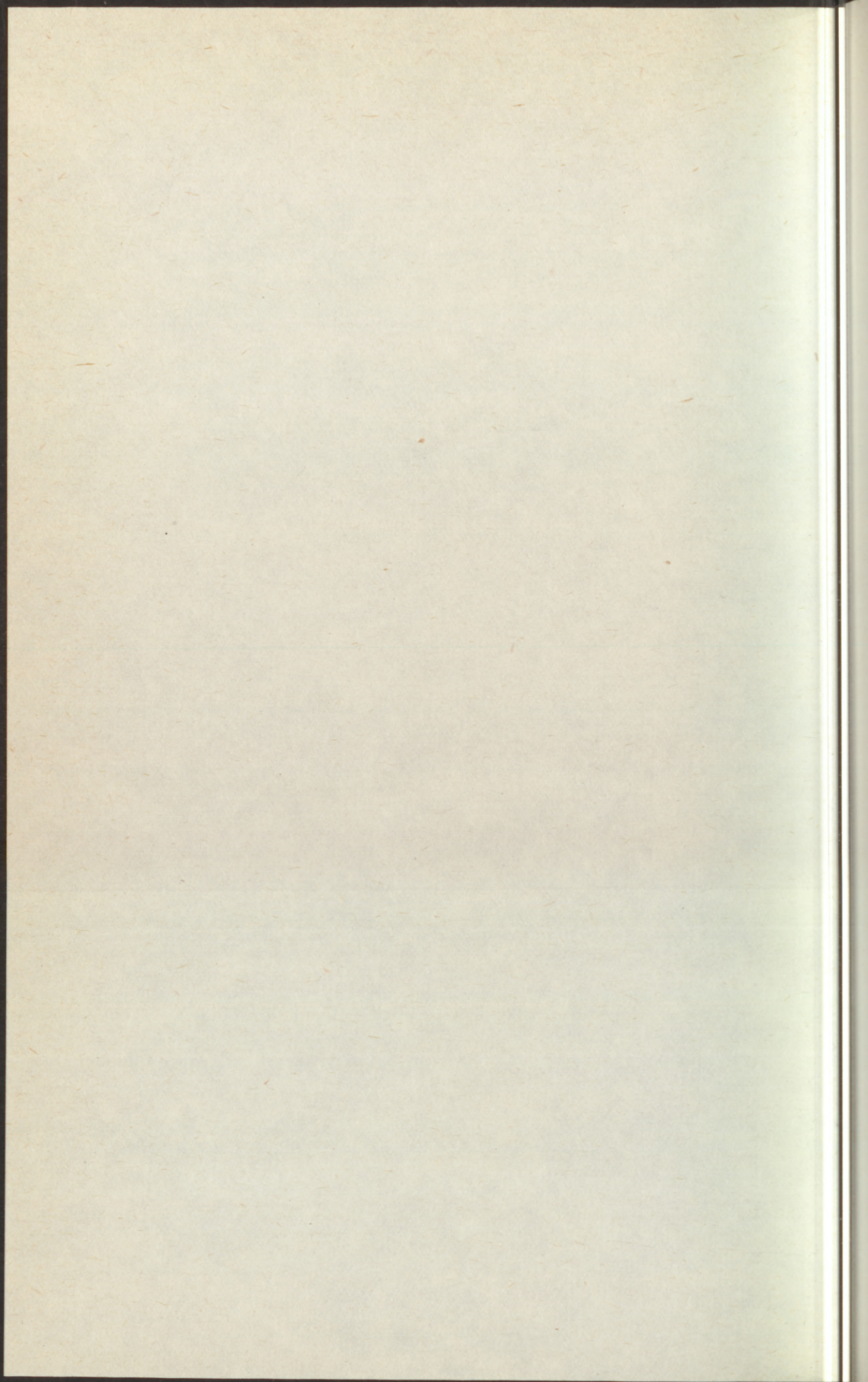
Hol ifjúságod tűnt el

Hol ifjúságod tűnt el,
fekszel hanyatt a fűben.

Hatalmas fellegárnyban,
heversz az elmúlásban.

Villanydrót-kotta-hangok
a fecskék, vadgalambok.

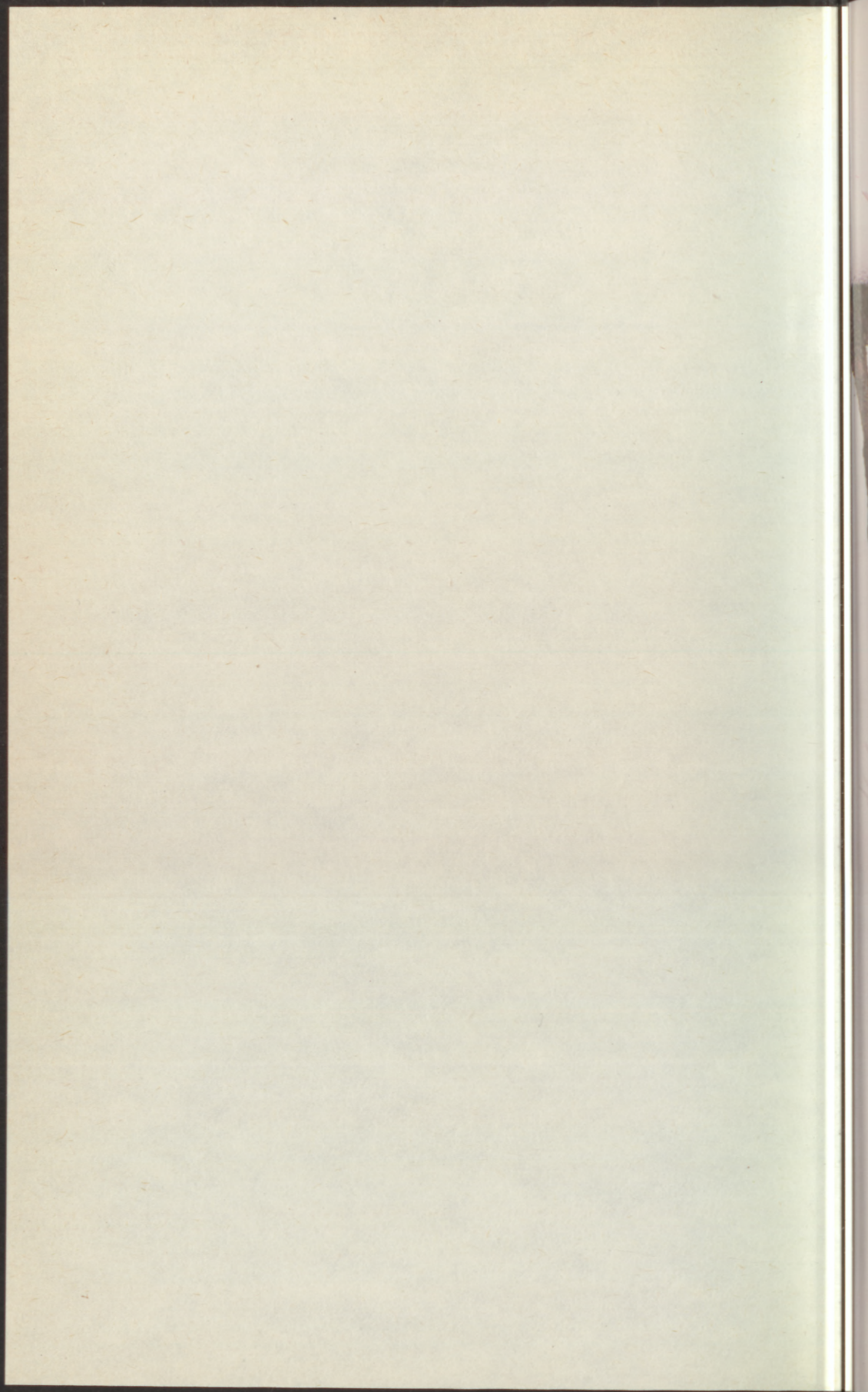
Dúdolod őket halkán.
Suhanc vagy. Halhatatlan.

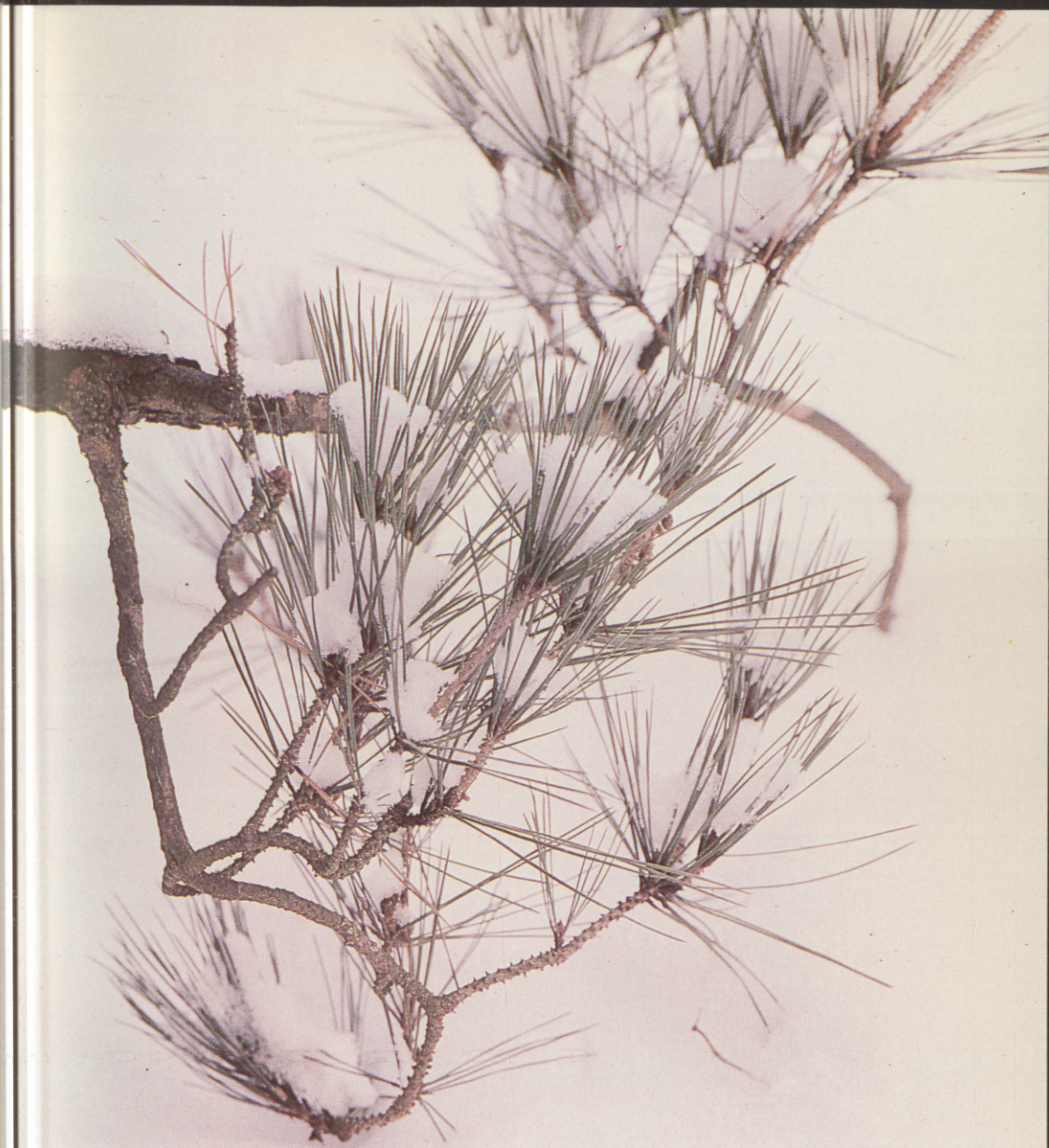

REZEDA-ÁLOM

**H A V A K
HATALMA**

Ördögszekér

Ördögszekér
ördögszekér
hová úz hajt
sodor a szél
kerget a szél

Jaj tudod-e
ördögszekér
sarkadban itt
lohol a tél
liheg a tél

S ha itt a tél
hová levél
te is szegény
ördögszekér
hová levél

Havak hatalma

Ragyog a dombhát.
De jobban ragyog nála
tizenhárom srác!

Lobog kabátunk,
sálunk a suhogó szél:
sítalpon szállunk.

Anyóka, amíg
te az időt csepülöd:
ródlin repülök!

Szomjasan, éhen
korcsolyázok egész nap
a jeges réten.

Még ilyen viccet!
Nem bírom elengedni
a rézkilincset.

Sírok, didergek:
kezem a kályha fölött
lassan kienged.

Anyám nevetve
paprikás forralt borral
kínálgat egyre.

Estére megnő
az eresz jégszakálla.
Peng éjszakámba.

Havak tonnái
nyögetik a gyümölcsöst.
Fújj, szél, süvöltözz!

Álmukban olykor
beszélnek a havas fák.
Hozzád: Szabadság!

Fagy

Jég tündököl.
Hó szikrázik.
Hallgatom:

egy kis veréb
kopogat az
ablakon.

Fehér svájcisapkám

Szélcsend. Szakad a hó.
Fehér svájcisapkám
ma divatba hozza
a sok sürgönypózna,
paradicsomkaró.
Szélcsend. Szakad a hó.

Jégvirág

Égi szeszt iszom én
szilvafa alakú pohárból!
Kint-bent komisz a tél:
hold lobog, tehéntrágya lángol.

Jégvirág, jégvirág,
ne szépítsd nekem a világot,
úgyis rád lehelek,
s ha belepusztulsz is: kilátok!

Felhőt morzsol a fagy,
december mennyei darát szór:
éhes kismalacunk
kitör a rozoga karámból.

Megyek iskolába

Ropog a hó talpam alatt,
megyek iskolába reggel.
Fát viszek a hónom alatt,
két hasáb fát minden reggel,

mert a tanítónőnk megver.

Azt papolja nekünk folyvást:
gyerekek, szegény az ország,
segítenünk kell a bajban.
Mondom: biztos kirabolták!

Pszt! Csak halkan. Nagyon halkan.

1951

Itt ül a suszterájban.
Egy barna tölgyfalócán
sültkrumplit sózogat. Kint
nagypelyhű csillaghó száll.

Csizmák fényébe bámul.
Hallgatja, mit beszélnek
a pipával parázsló
parasztok: — „Nem, nem élet,

nem élet ez. Sanyargás!”
Szívük üres. Üres, mint
fejük fölött a padlás.

Itt ül a suszterájban.
Gyermek. Nincs szava. Hallgat.
Mit is tehetne mást még?!
Csináljon forradalmat?

Csak ül a suszterájban,
s egy barna tölgyfalócán
sültkrumplit sózogat. Kint
nagypelyhű csillaghó száll,

szél fúj, sötétedik, és
a hófüggöny mögül már
dereng a drótkerítés.

Egyedül

Házacska, hóval.
Vacog a téli égbolt,
nagy telehold van.

Egyedül vagyok.
Nézek a vidám tűzbe.
Nagy szemem ragyog.

A Nemzeti dalt
zengem kifulladásig.
Kiscicám ásít.

A suszterájban
öregek bólogatnak:
itt kupleráj van.

Anyukám elment
nagymamámékhoz fanni,
meg panaszkodni.

Ha engem itthagy,
hazavezeti talán
egy fényes csillag!

Lángok lobogó
árnya táncol a falon.
Félek, de nagyon.

Odakint hó, jég.
Szívem fölött kiscicám
dorombol. Jó éjt.

Karácsony

Holdra ül az Életfavágó,
szalonnát süt csillagparázson.
– Hova, hova, Háromkirályok?
– Betlehembe. Itt a karácsony.

– Siessetek csak, menjete csak,
kísérjen utatokon csillag,
köszöntsétek fiamat illőn:
a Megváltót, kit Mária ringat.

– Urunk, Teremtőnk, Istenünk!
Viszünk aranyat, tömjént, mirhát,
de vinnénk mi a fél világot,
ha bírnánk, Urunk, ha bírnánk.

– Jól van, jól van, Háromkirályok,
menjete csak isten hírével,
mert hideg lesz, nagyon hideg,
farkasordító hideg éjjel.

Karácsonyfa

Kis szobámba varázsolva
áll egy fényes karácsonyfa.

Tetejében ezüst torony,
hol maga az Isten honol.

A fa alatt három király:
Gáspár, Menyhért meg Boldizsár

lesik ámuldozva hosszan:
ki tündököl a jászolban?

S virraszt ama csillag fénye
immáron kétezer éve.

Cinke

Éhség madara,
tél cinkéje,
dér hull, zúzmara,
fák fehér vére.

Borzong a bokor
tőled, reszket.
Szél fúj, magot szór
a kóró, ezret.

Lábaid nyomán
csupa csillag
estére a táj:
de jó, hogy itt vagy!

De szeretek én
várni veled,
amíg ideér
a vén Kikelet!

Madarak fénye:
láng vagy! tűz vagy!
Európához
halálig hű vagy.

Varjúlakodalom

A gyémántló égen
suhogó nagy fényben
varjúlakodalom vonul
tisza feketében.

A menyasszony fázik,
fátyola szikrázik,
dideregnek a menetben
varjúnénik, bácsik.

A vőfély boldogan
károgat a sorban,
jobbában egy fényes flaskó,
abban piros bor van.

Kardvirágon harmat:
a vőlegény hallgat.
Töri fejét a menyasszony:
ugyan, mit akarhat?!

Kacsint a násznagynak:
bort a zenekarnak!
Rázendít a rezesbanda,
csakúgy csujjogatnak!

S a gyémántló égen
suhogó nagy fényben:
elvonul a varjúlagzi
tűnő feketében.

A kétszínű tél

Nyitni kék!
Nyitni kék!
Nyitni kék!

Jaj, ne még,
cinegék,
jaj, ne még!

Játszik a tél,
tavaszt játszik,
csalókat:

füvet ingerel,
bolondít
bokrot, fát.

Barkát buzdít,
másson a sün
az ágra:

barka, ezüst
sündisznócska,
te drága,

nehogy moccanj,
ki ne gyere
fészkekből,

míg a télnek
zsarnoksága
meg nem dől!

A fagy rátok
uszítja majd
haragját:

félreveri
a hóvirág
harangját.

Deresednek
a szarvasok,
őzikék,

letapossák
a megriadt
tőzikét.

Cinegék, jaj,
jaj, cinegék,
cinegék:

legyen
bennetek legalább
hit elég:

várjátok ki,
míg Március
ideér,

s nevettek majd,
ahogy inal,
fut a tél.

Hóember

A hóember, a hóember
távlata óceán, tenger. .
De ma még itt áll a grundon,
házak előtt, udvarunkon:
kobakján kék, repedt fazék,
rajta jókat derül az ég.

Szeme Tatabánya szene,
süt is ám a tekintete!
Hogy süt-e?! Hú! Szinte perzsel:
udvarunkon a hóember.

Virít sárgarépa orra,
mintha sokat ivott volna
piros bort a disznótorba.

Igaz, van bánata elég:
lassan megenyhül már a lég,
egyre kegyetlenebb a nap,
sütik-verik a sugarak.

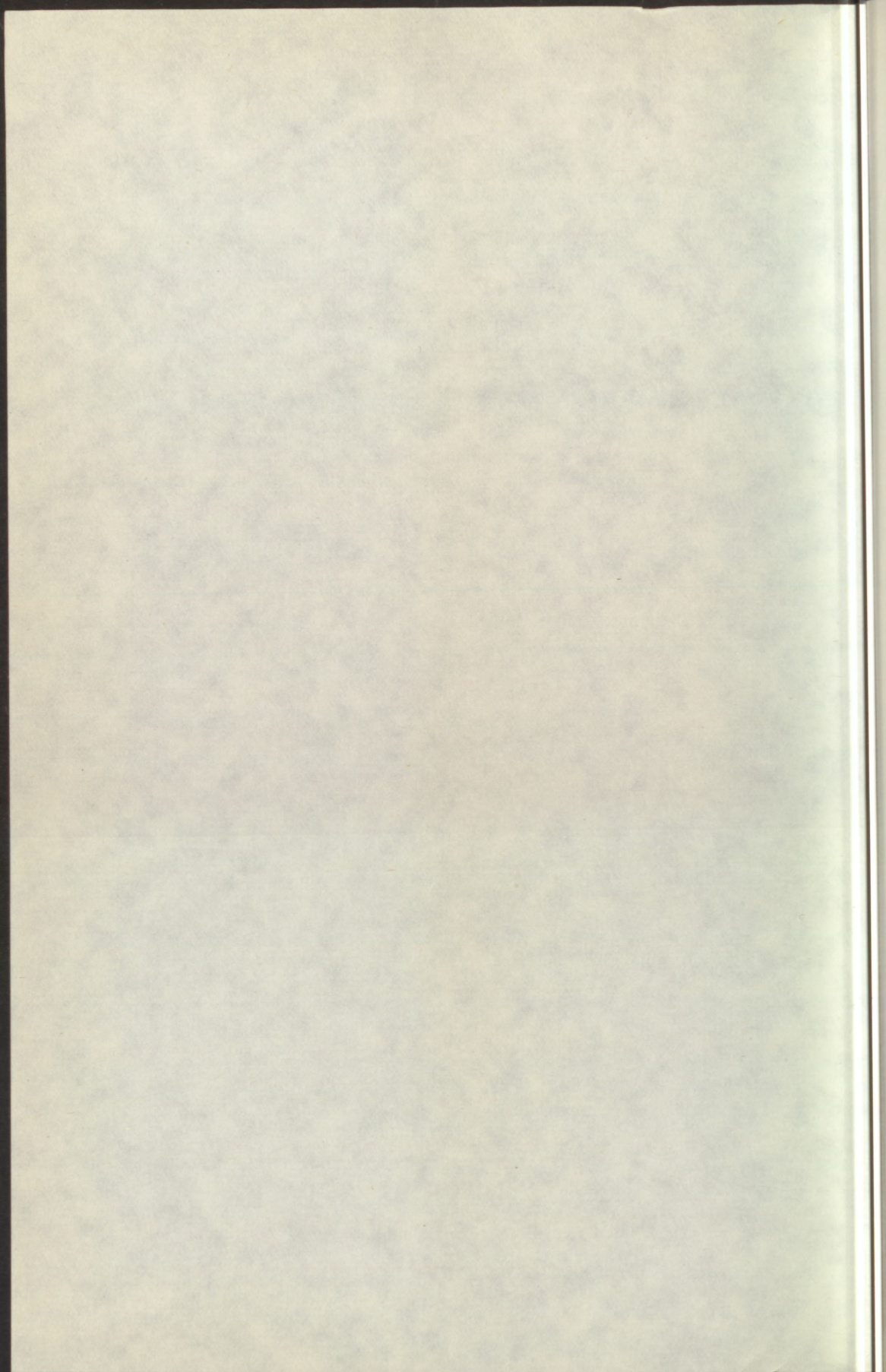
Szegény már-már arra gondol,
hogy szökjön meg udvarunkból.
Roskatagon, ám fényesen,
elinal majd egy éjjel, el.
Reggelre hűlt helyét leljük:
neg fazekat, szenet, seprűt.

valami bánt, valami bosszant!
ézünk magunk elé hosszan.

Vadászdalocska

Róka, terítsd le a bundád!
Hideg a föld, minden havas.
Hova térdeljen, ha jön a
hóvirágbúvülő Tavasz?

Tartalom

TOMBOL A TAVASZ / 5

- Kora tavasz / 7
- Márciusra / 8
- Hurrá / 9
- Tombol a tavasz / 10
- Micsoda évszak / 12
- Feslő fák erejére / 14
- Szerelemhajnal / 15
- Viktória / 16
- Termékeny éj / 17
- Nagy éjszaka van / 18
- Diridon / 19
- Tüzem, lobogóm! / 20
- Kikeleték / 21
- Cigány kikelet / 22
- Hófehérke / 23

REZSEG A LEVEGŐ / 25

- Napkeltő / 27
- Egy pillanat rögzítése / 28
- Fákat altat a szél / 29
- Mézarázdák / 30
- Rezeda-álom / 32
- Sereg liba élén / 33
- Vihar előtt a réten / 34
- Villámfényben / 35
- Patakparton / 36
- Rezseg a levegő / 37
- Délutáni udvar / 39
- Őzek / 40
- Ha rám ijeszt a zápor / 42
- Megvirrad / 43
- Nyárutó / 44

ŐSZÖK HÚRJAIRA / 45

Gunaram jajgass! / 47

EI / 48

...! / 49

Zöld láz / 50

Őszök húrjaira / 51

A fürjfutású / 52

Naplemente / 53

Hazáig / 54

Ahogy telnek / 55

Szüret után / 56

Ősz fa / 57

Őszidő / 58

Fán maradt levelek / 59

Gyermekkoromra mutató ujjam / 60

Hol ifjúságod tűnt el / 61

HAVAK HATALMA / 63

Ördögszekér / 65

Havak hatalma / 66

Fagy / 68

Fehér svájcisapkám / 69

Jégvirág / 70

Megyek iskolába / 71

1951 / 72

Egyedül / 73

Karácsony / 74

Karácsonyfa / 75

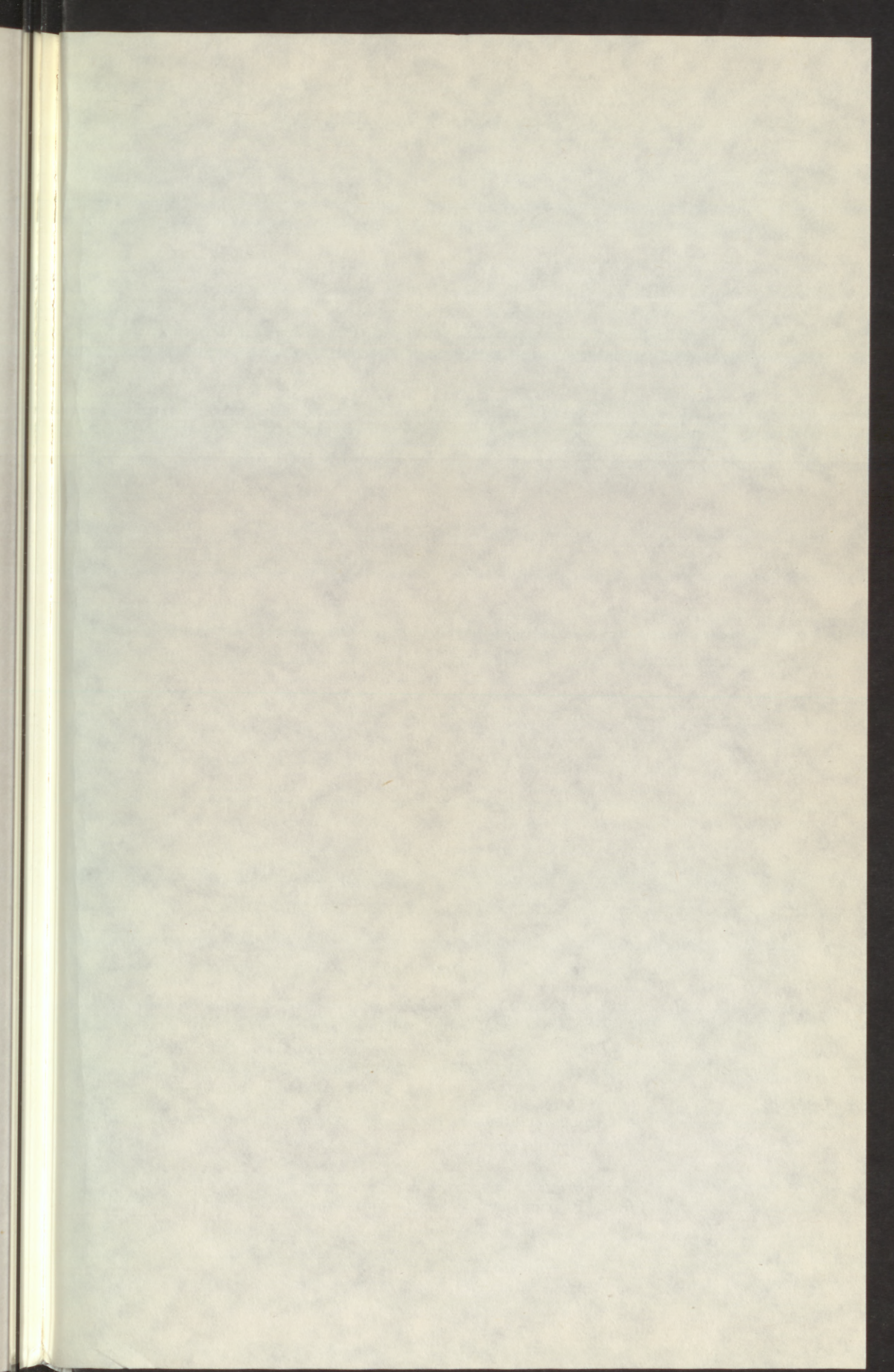
Cinke / 76

Varjúlakodalom / 77

A kétszínű tél / 78

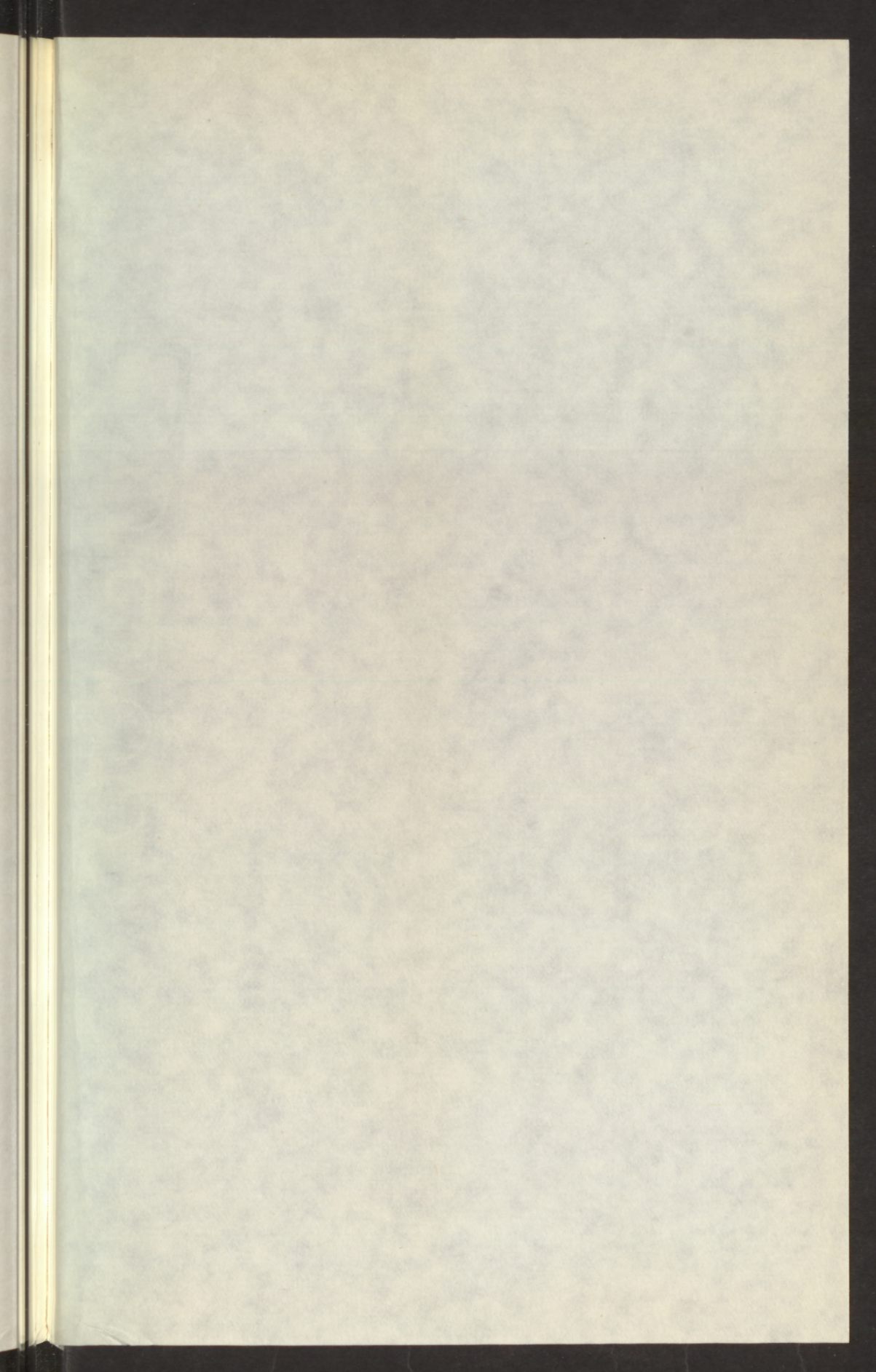
Hóember / 80

Vadászadalocska / 81

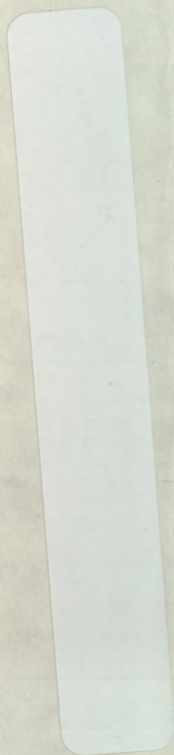

ISBN 963 260 039 8

Kiadja a Csokonai Kiadóvállalat
Felelős kiadó: Péliné Bán Éva igazgató
A burkoló és belívvillusztrációkat Oláh Tibor és Sulyok Géza készítették
Szedte: Gyarmati Imre
Nyomta és a kötészeti feldolgozást végezte: Alföldi Nyomda
A rendelés törzsszáma: 3749.66-14-2
Felelős vezető: Szabó Viktor vezérigazgató
Felelős szerkesztő: Cs. Nagy Ibolya
Műszaki szerkesztő: Takács László
Megjelent 6,93 (A/5) iv terjedelemben
Készült Debrecenben, az 1991. évben

2397-3

Ára: 93,- Ft

